

Girişimcilik Niyeti ve Yaşam Doyumunun, Sosyal Zekâ Algısı Bağlamında İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma ^{1*}

İsmail BAKAN

Prof. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü
ibakan63@hotmail.com

Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0001-8644-8778>

Hamran AMIRLI

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi
hamran.amirli@gmail.com

Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0003-3619-6562>

Öz

Çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin sosyal zekâ düzeylerinin girişimcilik niyetleri ve yaşam doyumları üzerindeki etkisinin tespit edilmesidir. Akdeniz Bölgesinde eğitim veren bir devlet üniversitesinin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi son sınıfında eğitim gören öğrenciler araştırmanın evrenini oluştururken, araştırmanın örneklemini ise söz konusu öğrencilerden basit tesadüfî yöntemle seçilen 303 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri anket tekniğiyle toplanmıştır. Veri toplayabilmek amacıyla Silvera vd. (2001) tarafından oluşturulan TROMSO sosyal zekâ ölçeği, Linan ve Chen (2009) tarafından oluşturulan girişimcilik niyeti ölçeği ve Diener vd. (1985) tarafından oluşturulan yaşam doyum ölçeği kullanılmıştır. Anket verilerinin analizi SPSS 21 Paket Programında yapılmıştır. Araştırmanın bulguları bölümünde, sırasıyla katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans dağılımlarına, faktör analizi sonuçlarına ve güvenilirlik analizi sonuçlarına yer verilmiştir. Katılımcıların sosyal zekâ düzeyleriyle girişimcilik niyeti ve yaşam doyum algıları arasındaki ilişkiyi ve etkiyi belirlemek için ise Korelasyon ve Regresyon analizleri yapılmıştır. Analizler sonucunda sosyal zekâ alt boyutlarından sosyal

¹ Makale Geliş/Kabul Tarihi: 18.12.2020 / 10.02.2021

* Bu çalışma Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalında tamamlanan “Sosyal Zekânın Girişimcilik Niyeti ve Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkisi: Bir Alan Araştırması” başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Künye Bilgisi: Bakan, İ. ve Amırlı, H. (2021). Girişimcilik niyeti ve yaşam doyumunun, sosyal zekâ algısı bağlamında incelenmesine yönelik bir araştırma. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 497-527. DOI: 10.33437/ksusbd.842706

bilgi süreci algısının girişimcilik niyeti ve yaşam doyumu üzerinde olumlu etkisi olduğu görülürken, sosyal zekânın bir diğer alt boyutu olan sosyal farkındalık ile girişimcilik niyeti ve yaşam doyumu arasında ise istatistiksel olarak herhangi bir ilişki tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Zekâ, Girişimcilik Niyeti, Yaşam Doyumu.

A Study on the Investigation of Entrepreneurial Intention and Life Satisfaction in the Context of Social Intelligence Perception

Abstract

The aim of the study is to determine the effect of university students' social intelligence levels on their entrepreneurial intentions and life satisfaction. While senior students studying at the Faculty of Economics and Administrative Sciences of a state university providing education in the Mediterranean Region constitute the population of the study, the sample of the study consists of 303 students selected by the simple random method. The data of the research were collected by questionnaire method. In order to collect data, the TROMSO social intelligence scale created by Silvera et al. (2001), the entrepreneurial intention scale created by Linan and Chen (2009) and the life satisfaction scale created by Diener et al. (1985) were used. The analysis of the survey data was made in the SPSS 21 Package Program. In the section of the findings of the study, frequency distributions related to the demographic characteristics of the participants, factor analysis results and reliability analysis results are included respectively. Correlation and regression analyses were performed to determine the relationship and effect between participants' social intelligence levels and their perception of entrepreneurial intent and life satisfaction. As a result of the analyzes, it was seen that social information process perception, one of the sub-dimensions of social intelligence, had a positive effect on entrepreneurial intention and life satisfaction, while no statistically significant relationship was found between social awareness, another sub-dimension of social intelligence, and entrepreneurial intention and life satisfaction.

Keywords: Social Intelligence, Entrepreneurial Intent, Life Satisfaction.

GİRİŞ

Psikolojinin yeni alanlarından biri olan sosyal zekâ, son yıllarda çekici ve yaygın yönleri nedeniyle psikologların ve psikiyatristlerin yanı sıra yönetim bilimciler gibi çeşitli alanlardaki diğer uzmanların da dikkatini çekmiştir (Ebrahimpour vd., 2013: 2). Bu uzmanlardan bazıları kavram ile ilgili birçok

çalışma (Thorndike and Stein, 1937; Walker and Foley, 1973; Marlowe, 1986; Kihlstrom and Cantor, 2000; Silvera vd., 2001; Bar-On vd., 2006; Goleman, 2007; Ebrahimpour vd., 2013) gerçekleştirmişlerdir. Yapılan çalışmalardan birinde (Ebrahimpour vd., 2013: 2) sosyal zekâ, “başkalarıyla ilişki kurma, kişisel bilgi, başkalarının duyguları, mizaçları ve teşvikleri hakkında yargılama yeteneği, etkili sosyal performans, sempati duyma ve sözel olmayan işaretleri çözme becerisi” şeklinde tanımlanmıştır.

Birtakım bilim insanına göre girişimcilik doğuştan kazanılan bir yetenektir; bazılarına göre ise girişimcilik yaşam süresi boyunca sonradan öğrenilmektedir (Şeşen ve Basım, 2012: 21). Ayrıca, girişimcilik niyeti ile ilgili yapılan araştırmalar sonucunda da girişimcilik niyetini etkileyen birçok faktörün olduğu ifade edilmiştir. Literatürde, girişimcilik niyetini etkileyen faktörlere yer verilmiş olup bu faktörlerden bazıları şunlardır; motivasyonel değerler (Kellermanns and Eddleston, 2006; Naktiyok ve Timuroğlu, 2009), kişisel tutum ve algılanan davranış (Kalkan, 2011; Ferreira, vd., 2012), aile (İrmiş ve Barutçu, 2012; Çelik vd., 2014), cinsiyet (İrmiş ve Barutçu, 2012; Çiçek ve Durna, 2012), öz yeterlilik ve öz saygı (Işık ve Çiçek, 2020), kontrol odağı ve öz yeterlilik (Şeşen ve Basım, 2012; Özler vd., 2017), duygusal zeka (Zampetakis vd., 2008; Timuroğlu ve Akpunar, 2017; Durak, 2018), tükenmişlik düzeyi (Yıldırım vd., 2016), girişimcilik kapasitesi (Rashid vd., 2012; Çetin ve Taşdemir, 2017) ve ekonomi okuryazarlığı (Kâhya ve İmamoğlu, 2015).

Sosyal yönden kendini geliştirip girişimcilik hedeflerine ulaşmaya çalışan üniversite öğrencilerinin yaşam doyumları bu durumdan etkilenecektir. Bakan ve Güler (2017: 1)’e göre yaşam doyumu, bireyin kendi belirlediği ölçütlere göre yaşam şartlarını algılayışı ve buna bir değer yüklemesidir. Bu bağlamda kişinin sahip olduğu sosyal zekâsı yaşam doyumunu etkileyecektir.

Yüksek sosyal zekâyâ sahip öğrencilerin, sosyal ortamlarda iyi ilişkiler oluşturabilen, başarıya daha kolay ve zamanında ulaşabilen, doğru kariyer seçimi yapabilen ve kariyerinde daha hızlı yükselebilen bireyler olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, öğrencilerin sosyal zekâ ve bireylerarası ilişkilerde donanımlı olmaları ve kolayca iletişim kurmalarının, girişimcilik niyetleri ve yaşam doyumları bakımından da önem arz ettiği düşünülmektedir.

Söz konusu bu bilgiler doğrultusunda araştırmanın amacı; son sınıf İİBF öğrencilerinin sosyal zekâ ile girişimcilik niyeti ve yaşam doyumu düzeyleri arasında ilişki olup olmadığını tespit etmek ve sosyal zekânın, bireylerin girişimcilik niyeti ve yaşam doyumu üzerindeki etkisini incelemektir. Nicel araştırma yöntemi kullanılmış olup, araştırma verileri anket tekniği ile elde edilmiştir. Anketler Akdeniz Bölgesinde eğitim veren bir devlet üniversitesinin

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi son sınıf öğrencilerine uygulanmış, elde edilen verilerin analizi ile araştırma hipotezleri test edilmiştir.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Sosyal Zekâ

Soyut bir yapıya sahip olan zekâ kavramıyla ilgili senelerdir birçok çalışma yapılmaktadır. Bu nedenle, kavram daima sınırları saptanmaya çalışılan, sorgulanan canlı niteliğe sahip bir yapı olarak kalmaktadır. Bilimsel alanda Latince “intelligence” (inter-legentia) olarak kullanılan zekâ sözcüğünü ilk defa ortaya atan Marcus Tullius Cicero olmuştur. Cicero, zekâ (intelligence) sözcüğünün Aristoteles’in “dia-noesis” teriminin neredeyse aynısı olduğunu belirtmiştir (Spatar, 1995: 6). Ardından 1800’lü yıllarda bu kavram ile ilgili araştırmalar artmış, farklı görüşler ortaya konulmuş, değişik sınıflamalar yapılmış ve etkileri günlük yaşantımıza şiddetli bir şekilde girmiştir (Bümen, 2004: 1).

Fransız filozof Descartes zekâ kavramıyla ilgili ilk tanım yapanlardan biridir. Descartes zekâyı “gerçeği yanlıştan ayırma yeteneği” olarak tanımlamıştır (Salovey and Mayer, 1990: 186). Bingham (1937) ise, zekâ kavramının bir yapının yeni sorunları giderme yeteneğini ifade etmek için kullanılması gerektiğini söylemiştir (Akt. Legg and Hutter, 2006: 4).

Sosyal zekâ kavramı ise, akademik olarak ilk defa Dewey tarafından 1909 yılında yazılmış olan “Eğitimde Ahlaki İlkeler” isimli eserde “sosyal durumları gözleme ve anlama gücü” olarak tanımlanmıştır (Dewey, 1909: 43). Thorndike (1920) sosyal, mekanik ve soyut zekâ kavramları arasında sosyal zekâyı popülerleştirmiştir. Thorndike sosyal zekâyı “insanları anlama, yönetme yeteneği ve insan ilişkilerinde mantıklı hareket etme” olarak tanımlamıştır (Akt. Wawra, 2009: 164). Daha sonraki yıllarda sosyal zekâ kavramıyla ilgili yapılan tanımlardan bazıları da şu şekildedir:

- “Diğer insanları ve onların farklı sosyal durumlara nasıl tepki vereceklerini anlama yeteneğidir” (Silvera vd., 2001: 314).
- “Diğer insanlar ile ilişki kurma; onların inanç, duygu ve davranışlarını anlama yeteneğidir” (Parales-Quenza, 2006: 43).
- “Bireyin sosyal etkileşimleri anlamasına ve onlarla amaçlı ve etkili bir şekilde baş etmesine yardımcı olan bir yetenektir” (Habib vd., 2013: 68). Tanımlardan da anlaşılacağı üzere, sosyal zekânın herkes tarafından kabul edilen bir tanımı konusunda fikir birliğine varılamamıştır (Doğan ve Çetin, 2009: 693).

Buna paralel olarak, kavram ile ilgili mutabakata varılamayan diğer bir konu da, kavramın hangi boyutlardan oluştuğu ile ilgilidir (Doğan ve Çetin, 2009: 694; İlhan ve Çetin, 2014: 6). Örneğin Orlik (1978) sosyal zekânın beş bileşenden oluştuğunu ileri sürmüştü ve bunları (1) diğer insanların içsel durumları ve ruh hallerine ilişkin algıları, (2) insanlarla anlaşma becerisi, (3) sosyal hayatın norm ve kuralları hakkında bilgi sahibi olma, (4) karmaşık sosyal durumlar karşısında duyarlılık ve (5) diğer insanlara hükmetmek için sosyal tekniklerin kullanımı şeklinde sıralamıştır (Akt. Kozmizki and John, 1993: 13). Marlowe (1986: 53-55), sosyal zekânın (1) kişisel tutum, (2) sosyal beceriler, (3) empati becerileri, (4) duygusal anlamlılık ve (5) sosyal kaygı olarak adlandırılan beş boyutlu bir yapıya sahip olduğunu belirtmiştir. Kozmizki ve John (1993: 13), Orlik'in ileri sürdüğü bileşenlere (6) bakış açısı edinme ve (7) sosyal uyum bileşenlerini eklemişlerdir. Silvera vd. (2001: 316), öne sürdükleri sosyal zekâ modelinde üç boyutlu bir yapı öngörmüşlerdir: (1) sosyal bilgi süreci, (2) sosyal beceri ve (3) sosyal farkındalık. Goleman (2019: 108) ise sosyal zekânın (1) sosyal farkındalık ve (2) sosyal beceri olmak üzere iki boyutlu olduğunu belirtmiştir.

Yüksek sosyal zekâ düzeyine sahip olan insanlar düşük sosyal zekâ düzeyine sahip olan insanlara göre diğer insanların sosyal tepkilerini daha doğru bir şekilde tahmin ederler (Neuringer, 1991: 549). Sosyal zekâ düzeyi yüksek olan insanların başkalarının hislerine, korkularına, ilgilerine ve inançlarına empati ile yaklaşma, onları muhakeme etmeden dinleme ve başarılarını yükseltmelerinde destekleme isteği içinde buldukları iddia edilmektedir (Başaran, 2004: 11). Toplumda olumlu değişiklikler yaratmaya yardımcı olan (Joseph and Lakshmi, 2010: 18) yüksek sosyal zekâyâ sahip insanların özelliklerinden bazıları; (1) akranlarıyla ya da farklı yaş grubundan olan insanlarla birlikte zaman geçirmekten hoşlanma, (2) diğer insanları konuşarak etkileyebilme, (3) farklı kültür ve yaşam şekilleri konusunda ilgili olma, (4) güçlü bir espri yeteneğine sahip olma, (5) davranışlarının sonuçlarını değerlendirebilme, (6) sözel ve bedensel dili etkili bir şekilde kullanma, şeklinde sıralanabilir (Yavuz, 2001: 160).

Girişimcilik Niyeti

Yeni bir kavram olarak değerlendirilen girişimcilik ve girişimci kavramının tarihçesi aslında 18. Yüzyıla kadar dayanmaktadır. Girişimcilik kavramını ilk defa 1755 yılında “belirsizliğin hükmettiği ekonomik sistemde kar etme girişimi ve risk alma” olarak ifade eden R.Cantillon (Bakan vd., 2017: 121), henüz netleşmemiş bir bedelle satmak için üretim faktörlerini satın alan ve bu faktörleri bir araya getirerek ürün veya hizmet üretimi yapan kişiyi ise girişimci olarak tanımlamıştır (Işık, 2019: 596). A.Smith ise 1776 yılında yayınladığı “Ulusların Zenginliği (The Wealth of Nations)” adlı kitabında girişimciyi (Sciascia and De Vita, 2004: 4):

- Riski araştırma faaliyetinde bulunduğu için maceracı;
- Gelecek ile ilgili öngöründe bulunup planlar yaptığı ve proje hazırlayabildiği için proje sahibi;
- Mantıklı riskler alan ve geri dönüşünün olacağına inandığı yatırımlar yaptığı için yükümlülük ve risk üstlenen kişi şeklinde tanımlamıştır.

Girişimcilik kavramıyla ilgili 2000’li yıllarda yapılmış olan bazı tanımlara Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Girişimcilik Tanımları

Yazar	Yıl	Tanım
Mueller ve Thomas	(2000: 53)	Girişimcilik, bir fırsatı algılama ve bu fırsatı sürdürmek için bir organizasyon yaratma eylemidir.
Ferrante	(2005: 169)	Girişimcilik, temel olarak belirsiz bir dünyada karar alma ve daha sonra pazar fırsatlarından yararlanmak için gerekli verileri keşfetme, seçme, işleme, yorumlama ve kullanma yeteneğidir.
Hisrich vd.,	(2007: 576)	Girişimcilik, gerekli zaman ve çabayı göstererek değeri olan yeni bir şey yaratma sürecidir.
Balaban ve Özdemir	(2008: 135)	Girişimcilik, organizasyonlar oluşturarak değer yaratmaktır.
Demirel ve Tikici	(2010: 225)	Girişimcilik, yeniliklere ve teknik değişimlere yol gösteren ve bununla birlikte ekonomik gelişmeye katkıda bulunan, dengesini arz ve talebin belirlediği, yeni bilginin ürüne ve hizmete dönüştürüldüğü bir süreçtir.
Başol vd.	(2011: 10)	Girişimcilik, fırsatları izleme ve onları keşfettiğinde ortaya çıkabilecek riskleri üstlenerek amacını gerçekleştirme eylemidir.

William James (1890, 1950)’e göre niyetin, bir bireyin ilgi ve dikkatini kullanarak faaliyet gösteren bağımsız bir zihin yeteneği olduğunu aktaran Bird (1988: 442)’ün kendisi ise niyeti, bir şeye (araçlara) ulaşmak için bireyin dikkatini belirli bir hedefe veya yola doğru yönlendiren bir zihin durumu olarak tanımlamıştır.

Girişimcilik niyeti ise, en basit anlamıyla, “bireyin yeni bir iş kurma niyeti” şeklinde ifade edilebilir (Engle vd., 2008: 38). Karabey (2013: 147)’e göre ise girişimcilik niyeti, “bireyin diğer meslek seçeneklerinden daha çok etrafındaki

olası fırsatları değerlendirmesini sağlayacak bir organizasyon yaratma ve teşebbüs başlatma fikrini yansıtmaktadır.” Ancak, bir girişime başlama niyeti kısmen beklenen sonuca; yani girişimin başarılı ya da başarısız olmasına ilişkin algısıyla oluşmaktadır. Bu nedenle, sınırlı sayıda insan, başarısız olma ihtimalinin yüksek olduğuna inanmalarına rağmen, girişimcilik faaliyetine katılma niyetinde bulunurlar (Mueller and Dato-On, 2008: 7). Dolayısıyla, bir bireyi girişimci olma doğrultusunda hareket ettiren faktörlerin neler olduğunun belirlenmesi, girişimcilik niyeti kavramının anlaşılabilirliği için oldukça önemlidir (Şeşen ve Basım, 2012: 22).

Yaşam Doyumu

Yaşam doyumunu kavramı hem doyum hem de mutluluğu içeren bilişsel bir yargılama sürecidir (Deniz, 2006: 1163). İlk kez Neugarten (1961) tarafından öne sürülen “yaşam doyumunu” kavramı (Bakan ve Güler, 2017: 2) ya da bilindik adıyla “mutluluk” (Çevik ve Korkmaz, 2014: 130), son zamanlarda pek çok araştırmacının üzerinde durduğu konulardan birisidir (Behlau, 2010: 10). Yaşam doyumunu tanımlamadan önce “yaşam” ve “doyum” kavramlarının açıklanması uygun olacaktır. Yaşam, “doğumla ölüm arasında yaşanan süre, ömür, hayat” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 06.08.2020, www.tdk.gov.tr). “Yapmak” ve “yeterince yapmak” anlamına gelen Latince kökenli doyum kavramı (Sousa and Lyubomirsky, 2001: 669); organizmada açlık, susuzluk, cinsellik vb. gibi hayati ihtiyaçların ya da ilgi, sevgi, samimiyet, başarı vb. gibi ruhsal ihtiyaçların karşılanması sonucu denge durumunun tekrar oluşturulmasıdır (Akandere vd., 2009: 25). Yaşam doyumunu ise, “bireyin yaşam kalitesinin kendisi tarafından belirlenen kriterlere göre değerlendirilmesi” olarak tanımlanır (Veenhoven, 1996: 17). Bilişsel ve yargılayıcı bir sürece işaret eden yaşam doyumunu (Diener vd., 1985: 71) Jan ve Masood (2008: 33) “bireyin bir bütün olarak yaşamına karşı olumlu bir tutum sergilemesi” şeklinde tanımlamışlardır. Ayrıca, yaşam doyumunu açıklamak için “mutluluk” (Goldings, 1954: 31; Cummins, 1998: 308; Veenhoven, 1996: 17, 2000: 1) ve “özel iyi olma” kavramları da kullanılmaktadır (Veenhoven, 1996: 6, 2000: 1). Mutluluk; moral, cesaret vb. gibi değişik açılardan iyi olma halini tanımlar (Yılmaz vd., 2010: 93). Özel iyi olma ise, genellikle bir kişinin yaşam doyumuna ilişkin değerlendirmesi olarak tanımlanır (Hybron, 2000: 221).

Yerli ve yabancı literatür incelendiğinde, yaşam doyumunu etkileyen başlıca faktörler arasında kişisel ve demografik (Diener vd., 2000: 426; Sousa and Lyubomirsky, 2001: 681; Siedlecki vd., 2008: 154; Avşaroğlu vd., 2005: 124; Stevenson and Wolfers, 2013: 598; Uslan, 2016: 3361), iş ile ilgili (Schmitt and Pulakos, 1985: 161; Uyguc vd., 1998: 193; Keser, 2005: 81; Çevik ve Korkmaz, 2014: 133), çevresel (Yılmaz vd., 2010: 105; Dastmalchian vd., 1991; Lorenz, 1992; Akt. Özdevecioğlu, 2004: 214) ve toplumsal (Özdevecioğlu ve Aktaş,

2007: 8; Dost, 2007: 140-141; Tümkaya vd., 2008: 2-3) faktörlerin yer aldığı görülmektedir. Appleton ve Song (2008: 2330-2334) yaşam doyumunun; (1) gelir, (2) meslek ve sosyal statü, (3) fırsatlar ve sosyal hareketlilik, (4) refah durumu, (5) devlet politikası ve çevre, (6) aile ve sosyal ilişkiler olmak üzere altı bileşenden oluştuğunu belirtmişlerdir.

Yaşam doyumu, tüm yaş grupları gibi üniversite öğrencileri için de önem arz etmektedir. Üniversiteye başlayacak öğrencilerin çoğu, memleketlerinden farklı bir şehirde okula gitmelerinin getirdiği zorlukların (Özgür vd., 2010: 26) yanı sıra akademik çalışmaların ortaya çıkardığı zorlanmalar ve yeni arkadaşlar bulma ihtiyacı gibi durumlarla da karşı karşıya kalmaktadırlar (Matheny vd., 2002: 82). Bu durum öğrencilerin yeni bir yaşama alışmalarını gerektirmekte ve birçok gencin yaşamında önemli değişikliklere ve ruhsal problemlere neden olmaktadır (Özgür vd., 2010: 26).

KAVRAMLAR ARASI İLİŞKİ VE HİPOTEZ GELİŞTİRME

Sosyal Zekâ ve Girişimcilik Niyeti İlişkisi

Üniversite öğrencilerinin yüksek düzeyde sosyal zekâya sahip olmaları durumunda girişimcilik niyetlerinin bundan pozitif yönde etkileneceği düşünülmektedir. Sosyal zekâ ve girişimcilik niyeti değişkenleri arasındaki ilişkileri inceleyen önceki çalışmalara bakıldığında, olumlu yönlü ve farklı düzeylerde ilişkiler saptanmıştır. Aykol ve Yener (2009) 236 yeni üniversite mezunu üzerinde yaptığı araştırma ile sosyal zekâ ve sosyal bilgi süreci, sosyal beceriler ve sosyal farkındalık alt boyutları ile girişimcilik niyeti arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğunu bulmuşlardır.

Demirel vd. (2011) tarafından girişimci davranış ile çoklu zekâ alanları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan çalışmada, örneklem olarak 212 küçük ve orta ölçekli işletme (KOBİ) sahipleri seçilmiştir. Çalışma sonucunda sosyal zekânın girişimcilik üzerinde anlamlı ve olumlu etkileri olduğu belirlenmiştir.

Parlak (2013), İstanbul'da 448 lise son sınıf öğrencisi üzerinde yaptığı çalışmada, girişimci kişilik özellikleri ile içsel ve sosyal zekâ arasındaki ilişkiyi ölçmüş ve sonuç olarak olumlu ve anlamlı bir ilişki bulmuştur.

Kahya ve Ceylan (2017)'nin yapmış olduğu çalışmada, sosyal zekâ düzeyinin girişimcilik potansiyeli üzerindeki etkisine bakılmıştır. 305 üniversite öğrencisinden veri toplanan araştırmanın sonuçları, sosyal zekânın alt boyutları olan sosyal bilgi süreci, sosyal beceriler ve sosyal farkındalığın girişimcilik potansiyelini olumlu etkilediğini göstermiştir.

Uzun vd. (2017) tarafından meslek yüksekokul öğrencileri üzerinde yapılan araştırma kapsamında 249 adet anket verisi toplanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, sosyal zekânın empati ve manipülasyon boyutunun girişimcilik niyeti üzerinde etkisi olduğu tespit edilmiştir.

Pekkan ve Sisman (2020) tarafından yapılan araştırmada, sosyal zekâ ile girişimcilik niyeti arasındaki ilişki ölçülmüştür. Araştırma, Uluslararası Koçluk Federasyonu (ICF) tarafından akredite edilmiş profesyonel koçluk sertifikasına sahip 175 katılımcı üzerinde yapılmıştır. Tromso Sosyal Zekâ Ölçeğinin (TSZÖ) kullanıldığı araştırmanın sonuçlarına göre; sosyal zekânın sosyal bilgi süreci ve sosyal beceriler alt boyutlarının girişimcilik niyeti ile pozitif ve anlamlı bir ilişki içinde olduğu, ancak sosyal farkındalık alt boyutu ile girişimcilik niyeti arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Sosyal zekâ ve girişimcilik niyeti arasındaki ilişkiyi ifade eden teorik ve ampirik literatür bilgilerinden hareketle bu araştırma için oluşturulan hipotezler aşağıda sunulmuştur;

H₁: Sosyal bilgi süreci, girişimcilik niyetini anlamlı ve pozitif yönde etkiler.

H₂: Sosyal farkındalık, girişimcilik niyetini anlamlı ve pozitif yönde etkiler.

Sosyal Zekâ ve Yaşam Doyumu İlişkisi

Sosyal zekâsı yüksek olan insanlar, gelecekte olmak istedikleri yere ulaşmak için ihtiyaç duydukları davranışları sergileme yeteneğine sahiptirler. Bu nedenle, yüksek sosyal zekâyâ sahip kişiler, yaşam doyumu ve mutluluk gibi pozitif duyguların yaratıcıları olabilir. Aminpoor (2013) tarafından yapılan araştırmada, kadın ve erkek üniversite öğrencileri arasında sosyal zekâ ve mutluluk arasındaki ilişkinin test edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örnekleme rastgele seçilen 226 öğrenciden oluşmuştur. Araştırmanın sonuçları, sosyal zekâ ve mutluluk arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur.

Doğan ve Eryılmaz (2014) tarafından yapılan araştırmada, sosyal zekânın mutluluk üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırmaya 130'u kadın, 119'u ise erkek olmak üzere toplamda 249 üniversite öğrencisi katılmıştır. Verilerin analizinde korelasyon ve çoklu regresyon analizi teknikleri kullanılan araştırma sonuçlarına göre, sosyal zekâ alt boyutlarının üniversite öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Honarmand vd. (2014) yapmış oldukları araştırmada, yaşlı insanların yaşam doyumunda sosyal zekâ ve boyutlarının rolünü incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırma verilerini elde edebilmek için 149 yaşlı birey seçilmiştir. Araştırma

sonucunda sosyal zekâ ve sosyal bilgi süreci, sosyal beceriler ve sosyal farkındalık alt boyutları ile yaşam doyumu arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

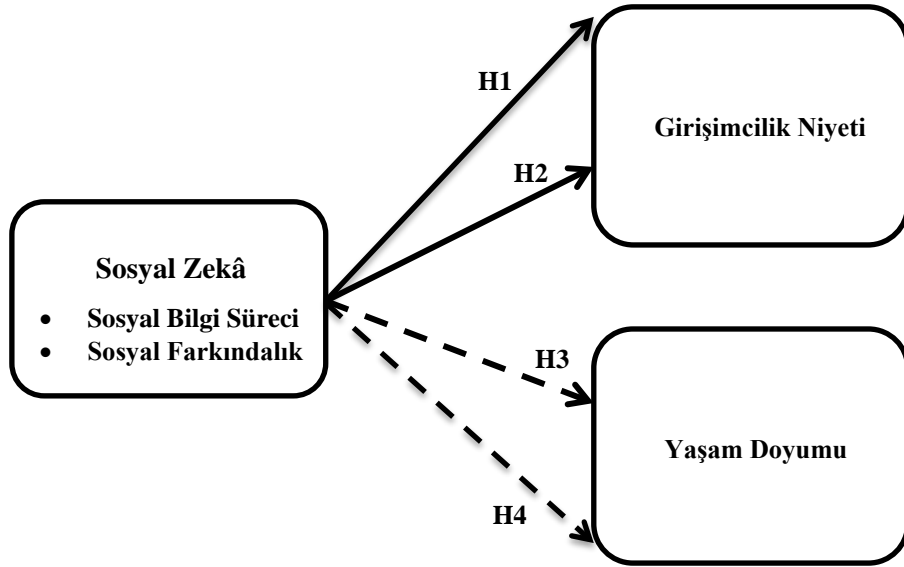
Khan ve Bhat (2017) tarafından yapılan araştırmada, sosyal zekânın pozitif ve negatif refah ile ilişkisinin test edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 50 kadın öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda; sosyal zekânın sosyal bilgi süreci ve sosyal beceriler alt boyutları ile yaşam doyumu arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki, sosyal farkındalık alt boyutu ile yaşam doyumu arasında ise istatistiksel olarak bir ilişki bulunamamıştır. Dehdashti Lesani vd. (2020)'nin yaptığı araştırmada, sosyal zekânın mutluluk üzerinde olumlu yönlü ve anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Bu bilgilere dayanarak oluşturulan hipotezler şu şekildedir;

H₃: Sosyal bilgi süreci yaşam doyumunu anlamlı ve pozitif yönde etkiler.

H₄: Sosyal farkındalık yaşam doyumunu anlamlı ve pozitif yönde etkiler.

Bu hipotezler doğrultusunda oluşturulan araştırma modeli aşağıda yer almaktadır:

Şekil 1: Araştırmanın Modeli

YÖNTEM

Araştırmanın Yöntemi

Alanyazına (Doğan ve Eryılmaz, 2014; Honarmand vd., 2014; Kahya ve Ceylan, 2017; Uzun vd., 2017; Khan and Bhat, 2017; Pekkan ve Sisman, 2020) dayanarak sosyal zeka, girişimcilik niyeti ve yaşam doyumu değişkenleri arasındaki ilişkinin ölçülmesi için nicel araştırma yöntemi uygulanmış ve araştırma verileri anket tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Anket formunda üç grup ölçek yer almakta ve katılımcıların anlayabilmesi için ölçekleri oluşturan ifadeler orijinal dilden Türkçeye araştırmacılar tarafından çevrilmiştir. Yapılan çevirilerin uygunluğunun incelenmesi amacıyla alanında uzman akademisyenlerle paylaşarak onların da görüşleri alınmış ve gerekli yerlerde revizyon işlemleri yapılarak çeviri işlemleri sonlandırılmıştır. Bu gruptaki ifadeler araştırmanın temel değişkenleri olan sosyal zekâ, girişimcilik niyeti ve yaşam doyumunu belirlemeye yöneliktir. Ölçeklerde yer alan her bir önerme, “1= kesinlikle katılmıyorum, 5= kesinlikle katılıyorum” ifadelerinden oluşan 5’li Likert Tipi Ölçek ile değerlendirilmiştir.

Anket verilerinin analizinde SPSS programı kullanılmıştır. Yapılan analizler sırasıyla doğrulayıcı faktör analizi, güvenilirlik analizi, korelasyon ve regresyon testidir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Akdeniz Bölgesinde bir devlet üniversitesinde 2019-2020 öğretim yılında öğrenim görmekte olan son sınıf İ.İ.B.F öğrencileri oluşturmaktadır. Son sınıf İ.İ.B.F. öğrenci sayısının 993 olduğu öğrenilmiştir. Örneklem sayısını belirlemek için “ $n = N \cdot z^2 \cdot \sigma^2 / (N - 1) \cdot H^2 + z^2 \cdot \sigma^2$ ” formülü kullanılmıştır (Ural ve Kılıç, 2013: 35-45). Bu formülde, N: evrenin büyüklüğü; n: örneklem büyüklüğü; σ : standart sapma değeri; H: standart hata değeri; Z: belirli bir α anlamlılık düzeyine karşılık gelen teorik değeri ifade etmektedir. %95 güven aralığı ($z = 1,96$), 0,05 örnekleme hatası (H), 0,5 standart sapma (σ) ile 993 evren büyüklüğü (N) değerleri için araştırmada incelenmesi gereken örneklem sayısının 278 son sınıf İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim gören öğrenci olması gerektiği belirlenmiştir. Basit tesadüfi örnekleme metoduyla ile seçilen 303 öğrenciye anket uygulanmıştır.

Araştırmada kullanılan anket formunun araştırmanın etik değerlerine uygun olduğunu gösteren “2020-35” sayılı etik kurulu kararı 24.11.2020 tarihinde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulundan alınmıştır.

Kullanılan Ölçekler

Sosyal zekâ, girişimcilik niyeti ve yaşam doyumu için kullanılan ölçekler, alanyazın etraflıca tarandıktan sonra önceden yapılan araştırmalarda kullanılmış standart ve geçerliliği kanıtlanmış ölçeklerden oluşmaktadır.

Tromso Sosyal Zekâ Ölçeği (TSZÖ)

Anket formunun oluşturulmasında sosyal zekâyla ilgili sorular, Silvera vd. (2001)'nin geliştirdiği 21 soruluk ölçekten yararlanılarak hazırlanmıştır. Bu ölçeğe göre sosyal zekâ üç boyuttan oluşmaktadır; sosyal bilgi süreci (7 önerme), sosyal beceriler (7 önerme) ve sosyal farkındalık (7 önerme). “Diğer insanların davranışlarını önceden tahmin edebilirim”, “Başkalarının isteklerini anlarım”, “İnsanlarla ilk tanışmada ve yeni ortamlara girme konusunda iyiyimdir”, “Yeni insanlarla iyi ilişkiler kurmakta başarılıyım”, “İnsanlar açıklama yapmama izin verirler, açıklamam için bana kızmazlar”, “Diğer insanların yaptıklarına verdikleri tepkiler beni şaşırtmaz” gibi önermeler Tromso sosyal zekâ ölçeğinde ifade edilen önermeler arasındadır.

Girişimcilik Niyeti Ölçeği

Girişimcilik niyeti değişkeni, Linan ve Chen (2009) tarafından geliştirilen tek alt boyutlu ölçek kullanılarak ölçümlenmiştir. Ölçek 6 önermeden oluşmaktadır. “Gelecekte bir firma kurmaya kararlıyım”, “Kendi firmamı kurmak ve işletmek için her türlü çabayı gösteririm” gibi önermeler girişimcilik niyeti ölçeğinde yer alan önermelerden bazılarıdır.

Yaşam Doyumu Ölçeği

Yaşam doyumu için Diener vd. (1985) tarafından geliştirilen tek alt boyutlu ölçek kullanılmıştır. Yaşam doyumu ölçeği 5 önermeden oluşmaktadır. “Şimdiye kadar hayatta istediğim önemli şeyleri aldım”, “Yaşamımdan memnunum” gibi önermeler yaşam doyumu ölçeğinde ifade edilen önermeler arasındadır.

Araştırmanın Bulguları

Demografik Özellikler

Tablo 2’de görüldüğü gibi; araştırmada yer alan öğrencilerin %37’si kadın iken, %63’ü erkeklerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %0,7’si 20 yaş ve altında iken, %94,7’si 21-25 yaş arasında ve %4,6’sı 26-30 yaş gruplarında yer almaktadır. Öğrencilerin %4,0’ü evli, %94,3’ü bekâr ve %1,7’si diğer grubunda yer almaktadır. “Girişimcilik dersi aldınız mı?” sorusuna katılımcıların %51,2’si evet, %48,8’i hayır cevabı vermişlerdir. Araştırma açısından önemli olan bu ifadeye verilen yanıtlarda dengeli bir dağılımın

olduğunu söylemek mümkündür. Eğitim aldıkları bölüm açısından ise katılımcıların %26,7'sinin İktisat bölümünden, %26,4'ünün İşletme bölümünden, %14,5'inin Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümünden, %14,2'sinin Kamu Yönetimi bölümünden, %18,2'sinin ise Sağlık Yönetimi bölümünden oldukları anlaşılmaktadır. Katılımcıların not ortalamaları incelendiğinde; %20,1'inin not ortalaması 1.50-2.00, %31,7'sinin 2.01-2.50, %30,0'unun 2.51-3.00, %14,9'unun 3.01-3.50, %3,3'nün ise 3.51-4.00 aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Demografik Özellikler

Değişken	Özellik	Kişi	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	112	%37,0
	Erkek	191	%63,0
	Toplam	303	%100,0
Yaşınız	20 ve Altı	2	%0,7
	21-25	287	%94,7
	26-30	14	%4,6
	31 ve Üstü	-	-
	Toplam	303	%100,0
Medeni Durum	Evli	12	%4,0
	Bekâr	286	%94,3
	Diğer	5	%1,7
	Toplam	303	%100,0
Girişimcilik Dersi Alma	Evet	155	%51,2
	Hayır	148	%48,8
	Toplam	303	%100,0
Not Ortalaması	1.50-2.00	61	%20,1
	2.01-2.50	96	%31,7
	2.51-3.00	91	%30,0
	3.01-3.50	45	%14,9
	3.51-4.00	10	%3,3
	Toplam	303	%100,0
Bölüm	İktisat	81	%26,7
	İşletme	80	%26,4
	Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	44	%14,5
	Kamu Yönetimi	43	%14,2
	Sağlık Yönetimi	55	%18,2
	Toplam	303	%100,0

Faktör Analizi Sonuçları

Araştırmada kullanılan TROMSO sosyal zekâ ölçeğinin KMO değeri 0,815; Bartlett's Küresellik Testi sonucunda ise Ki-kare 907,720, serbestlik derecesi değeri (df) 91 ve anlamlılık değeri (sig) 0,000 olarak bulunmuştur. Bu bilgiler doğrultusunda ölçeğin faktör analizi için uygun olduğu görülmüştür. Tablo 3 sosyal zekâ ölçeğinin faktör analizi sonuçlarını içermektedir. TROMSO Sosyal Zekâ Ölçeğinin orijinali Silvera vd. (2001) tarafından üç boyutlu (1. sosyal bilgi süreci, 2. sosyal beceriler ve 3. sosyal farkındalık) olarak ele alınırken, bu araştırmada yapılan faktör analizi sonucunda, sosyal beceriler alt boyutuna ait maddelerin (s.z4, s.z7, s.z10, s.z12, s.z15, s.z18, s.z20) normal dağılım sağlamadığı görülmüştür. Bu nedenle, çalışmaya sosyal beceriler alt boyutu çıkarılarak devam edilmiştir.

Tablo 3. TROMSO Sosyal Zekâ Ölçeğine İlişkin Faktör Değerleri

KMO ve Bartlett's Test			
Kaiser-Meyer-Olkin örnekleme yeterliliği ölçüsü		0,815	
Bartlett's küresellik testi	Ki-kare	907,720	
	Sd	91	
	Anlamlılık	,000	
Açıklanan toplam varyans		59,470	
Boyut	Madde	Faktör Yüğü	
Sosyal Bilgi Süreci	s.z1: Diğer insanların davranışlarını önceden tahmin edebilirim	,702	
	s.z17: Diğer insanların davranışlarına nasıl tepki vereceğini tahmin edebilirim	,674	
	s.z3: Davranışlarının diğer insanlara ne hissettirdiğini bilirim	,668	
	s.z9: Başkalarının isteklerini anlarım	,638	
	s.z6: Diğer insanların duygularını anlayabilirim	,632	
	s.z14: Bir açıklama yapmalarına gerek kalmadan insanların ne yapmaya çalıştıklarını çoğunlukla anlarım	,630	
	s.z19: Diğer insanların yüz ifadelerinden, beden dillerinden vs. gerçekte ne demek istediklerini çoğunlukla anlarım	,563	
Sosyal Farkındalık	s.z11: Ne düşündüğümü söylediğimde insanlar çoğunlukla bana kızgın ya da bana sinirlenmiş gibi gelmiyor		,674
	s.z8: İnsanlar açıklama yapmama izin verirler, açıklamam için bana kızmazlar.		,635
	s.z16: Farkında olmadan sık sık başkalarını incitmem		,628

	s.z21: Diğer insanların yaptıklarına verdikleri tepkiler beni şaşırtmaz		,621
	s.z13: İnsanları tahmin edilebilir bulurum		,586
	s.z5: İnsanlar yaptıkları şeylerle beni şaşırtmazlar		,458
	s.z2: Çoğunlukla başkalarının tercihlerini anlamamın kolay olduğunu hissederim		,369

*s.z=sosyal zekâ

Girişimcilik niyeti ölçeğinin KMO değeri 0,869 olarak belirlenmiştir. Ayrıca Bartlett's Küresellik Testi sonucunda ise Ki-kare değeri 1175,840, serbestlik derecesi değeri (df) 15 ve anlamlılık değeri (sig) 0,000 olarak saptanmıştır. Bu veriler doğrultusunda ölçeğin faktör analizine uygun olduğu tespit edilmiştir. Açıklanan toplam varyans değeri %68,138 olarak belirlenen ölçeğin faktör analizi sonuçları Tablo 4'de yer almaktadır. Faktör yüklenme değerleri ise 0,897 ile 0,581 arasında yer alan ölçeğin araştırmada kullanılması için uygun olduğu görülmüştür.

Tablo 4. Girişimcilik Niyeti Ölçeğine İlişkin Faktör Değerleri

KMO ve Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin örnekleme yeterliliği ölçüsü		0,869
Bartlett's küresellik testi	Ki-kare	1175,840
	Sd	15
	Anlamlılık	,000
Açıklanan toplam varyans		68,138
Boyut	Madde	Faktör Yükü
Girişimcilik Niyeti	g.n4: Gelecekte bir firma kurmaya kararlıyım	,897
	g.n5: Bir firma kurmayı ciddi anlamda düşünüyorum	,883
	g.n6: Bir gün bir firma kurmaya niyetim var	,829
	g.n3: Kendi firmamı kurmak ve işletmek için her türlü çabayı gösteririm	,786
	g.n2: Benim mesleki hedefim girişimci olmak	,691
	g.n1: Girişimci olmak için her şeyi yapmaya hazırım	,581

*g.n=girişimcilik niyeti

Tablo 5. Yaşam Doyumu Ölçeğine İlişkin Faktör Değerleri

KMO ve Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin örnekleme yeterliliği ölçüsü		0,811
Bartlett's küresellik testi	Ki-kare	443,910
	Sd	10
	Anlamlılık	,000

Açıklanan toplam varyans		57,045
Boyut	Madde	Faktör Yüğü
Yaşam Doyumu	y.d4: Şimdiye kadar hayatta istediğim önemli şeyleri aldım	,783
	y.d3: Yaşamımdan memnunum	,714
	y.d2: Yaşam koşullarım mükemmeldir	,708
	y.d5: Hayatımı tekrar yaşama şansım olsaydı, neredeyse hiçbir şeyi değiştirmedim	,616
	y.d1: Pek çok açıdan idealime yakın yaşamım var	,581

*y.d=yaşam doyumu

Yaşam doyumu ölçeğinin KMO değeri 0,811 olup faktör analizi için örneklem büyüklüğü yeterli düzeydedir. Bartlett's Küresellik Testi sonucunda Ki-kare değeri 443,910, serbestlik derecesi değeri (df) 10 ve anlamlılık değeri (sig) 0,000 olarak belirlenmiştir. Yaşam doyumu ölçeğinin faktör analizi sonuçları Tablo 5'de verilmiştir. Yaşam doyumu ölçeğinin faktör yüklenme değerleri 0,783 ile 0,581 arasında yer almıştır. Bu verilerden hareketle, ölçeğin araştırmada kullanılmak için uygun ölçek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Güvenilirlik analizi sonuçları ile ilgili bulgular Tablo 6'da gösterilmektedir. Araştırmada yer alan ölçeklerin güvenilirlik değerlerinin belirlenmesi için Cronbach's Alpha katsayısı kullanılmaktadır. Sınır değerlerin belirlenmesinde Nunally (1978) ve Hair vd. (2014) tarafından belirtilen 0,70 değeri esas alınmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirlik analizi sonucunda Cronbach's Alpha değerleri; sosyal zekâ ölçeğinin sosyal bilgi süreci alt boyutunun 0,814, bir diğer sosyal zekâ alt boyutu olan sosyal farkındalığın 0,743, girişimcilik niyeti ölçeğinin 0,905 ve yaşam doyumu ölçeğinin 0,807 olarak belirlenmiştir. Sonuç olarak, ölçeklerin Cronbach's Alpha değerleri Nunally (1978) ve Hair vd. (2014) tarafından belirtilen 0,70 yeterlik düzeyinin üzerinde olduğu görülmüş ve ölçekler güvenilir olarak kabul edilmiştir.

Tablo 6. Güvenilirlik Katsayıları

Değişkenler	Madde Sayısı	Cronbach Alfa Değeri
Sosyal Bilgi Süreci	7	0,814
Sosyal Farkındalık	7	0,743
Girişimcilik Niyeti	6	0,905
Yaşam Doyumu	5	0,807

Korelasyon ve Regresyon Analizi Sonuçları

Araştırmanın bağımsız (sosyal zekâ boyutları) ve bağımlı değişkenleri (girişimcilik niyeti ve yaşam doyumunu) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmek amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır. Bu analizin sonuçları Tablo 7’de görülmektedir. Korelasyon analizi sonucunda **sosyal bilgi süreci boyutu ile girişimcilik niyeti** arasında zayıf düzeyde ($r=0,213$), pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p=0,000$). **Sosyal bilgi süreci boyutu ile yaşam doyumunu** arasında zayıf düzeyde ($r=0,229$), pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p=0,000$). **Sosyal farkındalık boyutu ile girişimcilik niyeti ve yaşam doyumunu** arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiş bu nedenle araştırmanın ikinci (H2) ve dördüncü (H4) hipotezleri ret edilmiştir.

Tablo 7. Değişkenler Arasındaki İlişkiler

Değişkenler		1	2	3
1. Sosyal Bilgi Süreci	Pearson Korelasyon	1		
	P değeri			
2. Sosyal Farkındalık	Pearson Korelasyon	0,099	1	
	P değeri	0,084		
3. Girişimcilik Niyeti	Pearson Korelasyon	0,213**	0,107	1
	P değeri	0,000	0,062	
4. Yaşam Doyumu	Pearson Korelasyon	0,229**	0,057	0,261**
	P değeri	0,000	0,325	0,000
** Korelasyon 0,01 düzeyinde anlamlıdır.				

Tablo 8’de öğrencilerin sosyal zekâ alt boyutlarından sosyal bilgi süreci algılarının girişimcilik niyeti algıları üzerindeki etkisini gösteren regresyon analizi görülmektedir. Bağımlı değişkendeki (girişimcilik niyeti) değişimin bağımsız değişkenler (sosyal bilgi süreci) tarafından ne düzeyde açıklandığını ortaya koyan bir değer olan R^2 bu analizde 0,046 olarak tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin sosyal bilgi süreci düzeyleri onların girişimcilik niyeti algılarının %4,6’sını açıklayabilmektedir. Ayrıca değer olumlu yönlü ve istatistiksel olarak anlamlıdır. Regresyon analizi sonucunda “ H_1 : Sosyal bilgi süreci girişimcilik niyetini anlamlı ve pozitif yönde etkiler” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sosyal Bilgi Süreci-Girişimcilik Niyeti Algısı İlişkisini Gösteren Regresyon Analizi Sonuçları

B	R	R Square	Adjusted R Square	F	P	t
0,282	0,213	0,046	0,042	14,313	0,000**	3,783
Bağımsız Değişken: Sosyal Bilgi Süreci Bağımlı Değişken: Girişimcilik Niyeti						

Yine öğrencilerin sosyal bilgi süreci alt boyutu düzeylerinin yaşam doyumu algısını açıklama derecesine ait sonuçlar Tablo 9’da görülmektedir. Sosyal bilgi sürecinin yaşam doyumunu açıklama düzeyi ($R^2=0,052$) %5,2 olarak bulunmuştur. Tablodaki değere göre ortaya çıkan ilişki pozitif ve anlamlıdır. Regresyon analizi sonucunda “ H_3 : Sosyal bilgi süreci yaşam doyumunu anlamlı ve pozitif yönde etkiler” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 9. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sosyal Bilgi Süreci-Yaşam Doyumu Algısı İlişkisini Gösteren Regresyon Analizi Sonuçları

B	R	R Square	Adjusted R Square	F	P	t
0,275	0,229	0,052	0,049	16,560	0,000**	4,069
Bağımsız Değişken: Sosyal Bilgi Süreci Bağımlı Değişken: Yaşam Doyumu						

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, üniversitede eğitim gören öğrencilerin sosyal zekâ algıları ile girişimcilik niyeti ve yaşam doyumu arasındaki ilişki ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır. Çalışmada, Akdeniz Bölgesinde bir devlet üniversitesinde son sınıf İİBF öğrencilerinin sosyal zekâ düzeyleri algılarının girişimcilik niyetleri ve yaşam doyumları üzerindeki etkileri ölçülmeye çalışılmıştır.

Araştırmada yer alan ölçüm araçlarının yüksek düzeyde güvenilir olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada kullanılan değişkenler arasındaki ilişkiler incelendiğinde; sosyal zekânın sosyal bilgi süreci alt boyutu ile girişimcilik niyeti ve yaşam doyumu arasında zayıf düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, sosyal zekânın sosyal farkındalık alt boyutu ile girişimcilik niyeti ve yaşam doyumu arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı

görülmüştür. Sosyal bilgi süreci ile girişimcilik niyeti arasında pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olması Aykol ve Yener (2009), Kahya ve Ceylan (2017) ve Pekkan ve Sisman (2020) tarafından yapılan çalışmaların sonuçları ile uyumludur. Yine sosyal bilgi süreci alt boyutu ile yaşam doyumunu arasında tespit edilen pozitif ve anlamlı ilişki Honarmand vd. (2014), Doğan ve Eryılmaz (2014) ve Khan ve Bhat (2017) tarafından yapılan çalışmaların sonuçları ile desteklenmektedir. Öğrencilerin sosyal açıdan farkındalık algılarının girişimcilik niyetlerinde herhangi bir değişiklik ortaya koymaması ile ilgili sonuç Pekkan ve Sisman (2020) tarafından yapılan çalışmada elde edilen sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Öğrencilerin sosyal farkındalık algılarının yaşam doyumları ile bir ilişkiye sahip olmadığını gösteren sonuç ise Khan ve Bhat (2017) tarafından yapılan çalışma sonuçları ile desteklenmektedir.

Girişimcilik niyetinin sosyal zekânın bir alt boyutu olan sosyal bilgi süreci tarafından ne düzeyde açıklanabildiğini belirlemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda, sosyal bilgi sürecinin girişimcilik niyetini açıklama düzeyinin %4,6 olduğu görülmüştür. Sosyal farkındalık alt boyutu ile girişimcilik niyeti arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilemediğinden ilgili araştırma hipotezi (H2) ret edilmiştir. Yaşam doyumunun sosyal bilgi süreci açısından ne düzeyde açıklanabildiğini belirlemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda ise sosyal bilgi sürecinin yaşam doyumunu açıklama düzeyi %5,2 olarak tespit edilmiştir. Yine sosyal farkındalık alt boyutu ile yaşam doyumunu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadığından araştırmanın ilgili hipotezi (H4) ret edilmiştir.

Öğrencilerin sosyal bilgi süreci ve sosyal farkındalık düzeylerinin, girişimcilik niyeti ve yaşam doyumunu algıları üzerindeki etkisini ortaya koymak amacıyla kurulan 4 araştırma hipotezinin kabul ve ret durumları ile araştırma bulgularının önceki araştırma bulgularıyla karşılaştırılması Tablo 10'da özetlenmiştir.

Tablo 10. Hipotezlerin Test Edilmesi Amacıyla Yapılan Korelasyon ve Regresyon Analizlerine İlişkin Sonuçlar ve Benzer Çalışma Sonuçları

	Hipotezler	Sonuç	Benzer Çalışma Sonuçları
1	Sosyal bilgi süreci girişimcilik niyetini anlamlı ve pozitif yönde etkiler	Kabul	(+) Aykol ve Yener (2009) (+) Kahya ve Ceylan (2017) (+) Pekkan ve Sisman (2020)
2	Sosyal farkındalık girişimcilik niyetini anlamlı ve pozitif yönde etkiler	Red	(-) Aykol ve Yener (2009) (-) Kahya ve Ceylan (2017) (+) Pekkan ve Sisman (2020)

3	Sosyal bilgi süreci yaşam doyumunu anlamlı ve pozitif yönde etkiler	Kabul	(+) Honarmand vd., (2014) (+) Doğan ve Eryılmaz (2014) (+) Khan ve Bhat (2017)
4	Sosyal farkındalık yaşam doyumunu anlamlı ve pozitif yönde etkiler	Red	(-) Honarmand vd., (2014) (-) Doğan ve Eryılmaz (2014) (+) Khan ve Bhat (2017)

Araştırma sonucunda ortaya çıkarılan bulgulara göre sosyal zekâ alt boyutlarından sosyal bilgi süreci girişimcilik niyetini ve yaşam doyumunu olumlu yönde etkilemektedir. Sonuç olarak, sosyal bilgi sürecine sahip öğrencilerin daha fazla girişimcilik niyetine ve daha yüksek yaşam doyumuna sahip olduğu söylenebilir. Sosyal farkındalık algı düzeyinin öğrencilerin girişimcilik niyetleri ve yaşam doyumları ile anlamlı bir ilişki içerisinde bulunmadığını gösteren araştırma bulgusu ise tartışmaya açık bir bulgudur. Normalde sosyal farkındalığı yüksek bireylerin girişimcilik niyetlerinin ve yaşam doyumlarının da yüksek olması beklenir. Bu bağlamda, bu araştırma sonucu sorgulayan yeni araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Bu çalışmanın en büyük kısıtı, yalnızca bir üniversite öğrencilerinden veri toplanıp farklı üniversitelerin öğrencilerinden veri toplanmadığından bulguların genellenememesidir. Araştırmada yer alan öğrenciler Akdeniz Bölgesinde bir devlet üniversitesinde eğitim görmektedir. Türkiye’de eğitim veren diğer üniversitelerdeki veya sosyo-kültürel ve demografik açıdan farklılık gösteren ülkelerdeki öğrenciler farklı algılara sahip olabilir. Bu durum araştırma sonuçlarını etkileyebilir. Bu nedenle gelecekte yapılacak diğer araştırmalarda, yurtdışında ve Türkiye’de eğitim veren farklı üniversite öğrencilerinin örnekleme dahil edilmesi araştırma sonuçlarının genelleştirilebilmesi açısından önerilmektedir.

Bir başka konu ise araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim gördüğü bölüm ve sınıfının araştırmada önemli olduğudur. Bu bağlamda araştırmanın son sınıf İİBF öğrencileri üzerinde yapılması ayrıca bir kısıt oluşturmaktadır. Bu nedenle üniversitelerin farklı bölümlerinde eğitim gören öğrencileri örneklem olarak bir araştırmanın yapılması da tavsiye edilmektedir.

KAYNAKÇA

Akandere, M., Meryem, A. ve Baştuğ, G. (2009). Zihinsel ve fiziksel engelli çocuğa sahip anne ve babaların yaşam doyumunu ve umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (22), 23-32.

- Aminpoor, H. (2013). Relationship between social intelligence and happiness in Payame Noor University students. *Annals of Biological Research*, 4(5), 165-168.
- Appleton, S. and Song, L. (2008). Life satisfaction in urban China: Components and determinants. *World Development*, 36(11), 2325-2340.
<https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2008.04.009>
- Avşaroğlu, S., Deniz, M. E. ve Kahraman, A. (2005). Teknik öğretmenlerde yaşam doyumunu iş doyumunu ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (14), 115-129.
- Aykol, S. ve Yener, M. (2009, September 10-11). *The Impact of Social Intelligence and Sense of Humor on Entrepreneurial Intention: Evidence from Turkey* [Paper presentation]. In Proceedings of the 4th European Conference on Entrepreneurship and Innovation: ECIE, Belgium.
<https://academic-conferences.org/2-proceedings.htm>
- Bakan, İ. ve Güler, B. (2017). Duygusal zekânın, yaşam doyumunu ve akademik başarıya etkileri ve demografik özellikler bağlamında algı farklılıkları. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 19(33), 1-11. <https://doi.org/10.18493/kmusekad.399210>
- Bakan, İ., Ergün, K. ve Güler, B. (2017). Örgütsel demokrasi algısının çalışanların iç girişimcilik performansına etkileri: Marmaris'teki otel işletmelerinde bir alan araştırması. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 6(14), 115-138.
- Balaban, Ö., ve Özdemir, Y. (2008). Girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi: Sakarya üniversitesi İİBF örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 3(2), 133-147.
- Bar-On, R. (2006). The Bar-On model of emotional-social intelligence (ESI) 1. *Psicothema*, 13-25.
- Barutçu, E. ve İrmiş, A. (2012). Öğrencilerin kendilerini girişimci bir kişiliğe sahip görmelerini ve iş kurma niyetlerini etkileyen faktörler: bir alan araştırması. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26(2), 1-25.
- Başaran, B. I. (2004). Etkili öğrenme ve çoklu zekâ kuramı: Bir inceleme. *Ege Eğitim Dergisi*, 5(1), 7-15.

- Başol, O., Dursun, S. ve Aytaç, S. (2011). Kişiliğin girişimcilik niyeti üzerine etkisi: üniversiteli gençler üzerine bir uygulama. "İş, Güç" Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, 13(4), 7-22.
- Behlau, S. (2010). *Life satisfaction: A study of undergraduate and graduate students* [Theses of Master, The Graduate School at Rowan University].
Research Direct. <https://rdw.rowan.edu/etd/36>
- Bingham, W. V. (1937). *Aptitudes and aptitude testing*. Harper & Brothers, New York.
- Bird, B. (1988). Implementing entrepreneurial ideas: The case for intention. *Academy of management Review*, 13(3), 442-453.
<https://doi.org/10.5465/amr.1988.4306970>
- Bümen, T. N. (2004). *Okulda çoklu zekâ kuramı*. 2. Baskı. Pegem A Yayıncılık.
- Cummins, R. A. (1998). The second approximation to an international standard for life satisfaction. *Social Indicators Research*, 43(3), 307-334.
<https://doi.org/10.1023/A:1006831107052>
- Çelik, A., İnce, M. ve Bozyiğit, S. (2014). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetlerini etkileyen ailesel faktörleri belirlemeye yönelik bir çalışma. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(3), 113-124.
- Çetin, O. ve Taşdemir, Ö. (2017). Girişimcilik kapasitesi ve bireysel yenilikçiliğin girişimcilik niyeti üzerine etkisi. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 6(3), 76-87.
- Çevik, N. K. ve Korkmaz, O. (2014). Türkiye’de yaşam doyumu ve iş doyumu arasındaki ilişkinin iki değişkenli sıralı probit model analizi. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(1), 126-145.
- Çiçek, R. ve Durna, U. (2012). Meslek idealleri ve girişimcilik niyetleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(17), 17-31.
- Dastmalchian, A., Blyton, P. and Adamson, R. (2014). *The Climate of Workplace Relations (Routledge Revivals)*. Routledge.
- Dehdashti Lesani, M., Makvandi, B., Naderi, F. and Hafezi, F. (2020). Relationship of self-differentiation and social intelligence with happiness

by mediating role of difficulty in cognitive emotion regulation among female-headed households. *Middle East Journal of Rehabilitation and Health Studies*, 7(3), 1-7. <https://doi.org/10.5812/mejrh.103840>

Demirel, E. T. ve Tikici, M. (2010). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin beyin baskınlık analizi ile değerlendirilmesi: İnönü üniversitesi İİBF işletme bölümü örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(32), 221-253.

Demirel, E. T., Düşükcan, M. ve Ölmez, M. (2011). Çoklu zekâ alanlarının girişimcilik davranışına etkisi. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 97-105.

Deniz, M. (2006). The relationships among coping with stress, life satisfaction, decision-making styles and decision self-esteem: An investigation with Turkish university students. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 34(9), 1161-1170.

<https://doi.org/10.2224/sbp.2006.34.9.1161>

Dewey, J. (1909). *Moral Principles in Education*. Houghton Mifflin.

Diener, E. D., Emmons, R. A., Larsen, R. J. and Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of personality assessment*, 49(1), 71-75.

https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4901_13

Diener, E., Gohm, C. L., Suh, E. and Oishi, S. (2000). Similarity of the relations between marital status and subjective well-being across cultures. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 31(4), 419-436.

<https://doi.org/10.1177/0022022100031004001>

Doğan, T. ve Çetin, B. (2009). Tromso sosyal zekâ ölçeği Türkçe formunun faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 7(1), 241-268.

Doğan, T. ve Eryılmaz, A. (2014). The role of social intelligence in happiness. *Croatian Journal of Education: Hrvatski Časopis za Odgoj i Obrazovanje*, 16(3), 863-878.

Dost, M. T. (2007). Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunun bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(22), 132-143.

- Durak, İ. (2018). Girişimcilik niyeti ile duygusal zekâ ve bazı sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişki: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 281-297.
- Ebrahimpoor, H., Zahed, A. and Elyasi, A. (2013). The study of relationship between social intelligence and organizational performance (Case study: Ardabil regional water company's managers). *International Journal of Organizational Leadership*, 2(1), 1-10.
- Engle, R. L., Nikolay, D., Jose, V. G., Christopher, S., Servane, D., Irene, A., ... and Birgitta, W. (2008). Entrepreneurial intent: A twelve-country evaluation of Ajzenâ€™s model. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research*, 16(1), 36-52.
- Ferrante, F. (2005). Revealing entrepreneurial talent. *Small Business Economics*, 25(2), 159-174. <https://doi.org/10.1007/s11187-003-6448-6>
- Ferreira, J. J., Raposo, M. L., Rodrigues, R. G., Dinis, A. and do Paço, A. (2012). A model of entrepreneurial intention: An application of the psychological and behavioral approaches. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 19(3), 424-440.
<https://doi.org/10.1108/14626001211250144>
- Goldings, H. J. (1954). On the avowal and projection of happiness. *Journal of Personality*, 23, 30-47.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1954.tb02336.x>
- Goleman, D. (2007). *Social Intelligence*, Random House.
- Goleman, D. (2019). *Sosyal Zekâ İnsan İlişkilerinin Yeni Bilimi*. 8. Baskı, (Çev.: O. Deniztekin), Varlık Yayınları.
- Habib, S., Saleem, S. and Mahmood, Z. (2013). Development and validation of social intelligence scale for university students. *Pakistan Journal of Psychological Research*, 28(1), 65-83.
- Hair, F. J., Black, C. W., Babin, J. B. and Anderson, E. R. (2014). *Multivariate Data Analysis*. 7. Ed. Pearson Education Limited. Essex.
- Hisrich, R., Langan-Fox, J. and Grant, S. (2007). Entrepreneurship research and practice: a call to action for psychology. *American psychologist*, 62(6), 575. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.62.6.575>

Honarmand, M. M. Z., Naami, A. and Roshani, K. (2014). Surveying the Role of Social Intelligence and its Components in Life Satisfaction of Elderlies. *International Journal of Psychology and Behavioural Research*, 3(3), 192-197.

Haybron, D. M. (2000). Two philosophical problems in the study of happiness. *Journal of Happiness Studies*, 1(2), 207-225.

<https://doi.org/10.1023/A:1010075527517>

Işık, M. ve Çiçek, B. (2020). Planlı davranış teorisi perspektifinden girişimcilik niyeti üzerinde sosyal sermaye, öz yeterlilik ve öz saygının rolü. *Turkish Studies-Economics, Finance, Politics*, 15(1), 185-206.

Işık, M. (2019, Mayıs 2-5). *Üniversite İkliminin Girişimcilik Eğilimine Etkisi* [Sözlü sunum]. Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Kongresi, Şırnak. https://kongre.akademikiletisim.com/files/javs2019/javs_tam_metin_kitabi.pdf

İlhan, M. ve Çetin, B. (2014). Sosyal ve kültürel zekâ arasındaki ilişkinin yapısal eşitlik modeli ile incelenmesi. *Turkish Journal of Education*, 3(2), 4-15.

<https://doi.org/10.19128/turje.181078>

James, W. (1950). *The principles of psychology*, Vol. 2. New York.

Jan, M. and Masood, T. (2008). An assessment of life satisfaction among women. *Studies on Home and Community Science*, 2(1), 33-42.

<https://doi.org/10.1080/09737189.2008.11885250>

Joseph, C. and Lakshmi, S. S. (2010). Social Intelligence, a Key to Success. *IUP Journal Of Soft Skills*, 4(3), 15-21.

Kahya, C. ve İmamoğlu, İ. K. (2015). Ekonomi okuryazarlığının girişimcilik niyeti üzerindeki rolü. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 39, 139-156.

Kahya, V. ve Ceylan, E. (2017). The effect of interpersonal intelligence levels on the entrepreneurship potential: a research on university students. *PressAcademia Procedia*, 3(1), 867-874.

<https://doi.org/10.17261/Pressacademia.2017.667>

- Kalkan, A. (2011). Kişisel tutum, öznel norm ve algılanan davranış kontrolünün girişimcilik niyeti üzerindeki etkisi: üniversite öğrencileri üzerine bir uygulama. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (14), 189-206.
- Kellermanns, F. W. and Eddleston, K. A. (2006). Corporate entrepreneurship in family firms: A family perspective. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 30(6), 809-830.
- <https://doi.org/10.1111/j.1540-6520.2006.00153.x>
- Keser, A. (2005). İş doyumunu ve yaşam doyumunu ilişkisi: Otomotiv sektöründe bir uygulama. *Çalışma ve Toplum*, 4(1), 77-95.
- Khan, T. and Bhat, S. (2017). Social intelligence, life satisfaction and depressive symptoms among adult women. *International Journal of Indian Psychology*, 4(3), 35-40.
- Kihlstrom, F. J. and Cantor, N. (2011). Social Intelligence. In R. J. Sternberg & S. B. Kaufman (Eds.), *Cambridge handbooks in psychology. The Cambridge Handbook of Intelligence* (pp. 564–581). Cambridge University Press.
- Kosmitzki, C. and John, O. P. (1993). The implicit use of explicit conceptions of social intelligence. *Personality and Individual Differences*, 15(1), 11-23.
- [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(93\)90037-4](https://doi.org/10.1016/0191-8869(93)90037-4)
- Legg, S. and Hutter, M. (2007). A collection of definitions of intelligence. *Frontiers in Artificial Intelligence and applications*, 157(17), 1-11.
- Lorenz, E. H. (1992). Trust and the flexible firm: international comparisons. *Industrial Relations: A Journal of Economy and Society*, 31(3), 455-472.
- <https://doi.org/10.1111/j.1468-232X.1992.tb00320.x>
- Marlowe, H. A. (1986). Social intelligence: Evidence for multidimensionality and construct independence. *Journal of educational psychology*, 78(1), 52-58. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.78.1.52>
- Matheny, K. B., Curlette, W. L., Aysan, F., Herrington, A., Gfroerer, C. A., Thompson, D. and Hamarat, E. (2002). Coping resources, perceived stress, and life satisfaction among Turkish and American university students. *International Journal of Stress Management*, 9(2), 81-97.

<https://doi.org/10.1023/A:1014902719664>

Mueller, S. L. and Dato-On, M. C. (2008). Gender-role orientation as a determinant of entrepreneurial self-efficacy. *Journal of Developmental Entrepreneurship*, 13(01), 3-20.

<https://doi.org/10.1142/S108494670800082X>

Mueller, S. L. and Thomas, A. S. (2001). Culture and entrepreneurial potential: A nine country study of locus of control and innovativeness. *Journal of Business Venturing*, 16(1), 51-75.

[https://doi.org/10.1016/S0883-9026\(99\)00039-7](https://doi.org/10.1016/S0883-9026(99)00039-7)

Naktiyok, A. ve Timuroğlu, M. K. (2009). Öğrencilerin motivasyonel değerlerinin girişimcilik niyetleri üzerine etkisi ve bir uygulama. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 23(3), 85-103.

Neuringer, C. (1991). The social intelligence of acting students. *The Journal of Psychology*, 125(5), 549-556.

<https://doi.org/10.1080/00223980.1991.10543319>

Orlik, P. (1978). Soziale intelligenz [Social intelligence]. *Handbuch der Pädagogischen Diagnostik [Handbook of Pedagogical Diagnostics]*, 341-354.

Özdevecioğlu, M. (2004). Sosyal destek ve yaşam tatmininin mesleki stres üzerindeki etkileri: Kayseri’de faaliyet gösteren işletme sahipleri ile bir araştırma. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22(1), 209-233.

Özdevecioğlu, M. ve Aktaş, A. (2007). Kariyer bağlılığı, mesleki bağlılık ve örgütsel bağlılığın yaşam tatmini üzerindeki etkisi: İş-aile çatışmasının rolü. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (28), 1-20.

Özgür, G., Babacan Gümüüş, A. ve Durdu, B. (2010). Evde ve yurttan kalan üniversite öğrencilerinde yaşam doyumu. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 1(1), 25-32.

Özler, N. D. E., Giderler, C. ve Baran, H. (2017). Öz yeterlilik ve kontrol odağının bireylerin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 13(13), 736-747.

Parales-Quenza, C. J. (2006). Astuteness, Trust, and Social Intelligence. Journal for the theory of social behaviour. *Journal for the Theory of Social Behavior*, 36(1), 39-56.

<https://doi.org/10.1111/j.1468-5914.2006.00295.x>

Parlak, K. (2013). Girişimci kişilik özelliklerine sahip olmak ile kendini ve başkalarını tanıma (içsel ve sosyal) zekâları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *IZU Social Sciences Journal*, 2(3), 55-64.

Pekkan, N. U. ve Sisman, G. (2020). Predicting the entrepreneurial intention: a moderated mediation model. *International Journal of Management and Enterprise Development*, 19(3), 217-235.

<https://doi.org/10.1504/IJMED.2020.108712>

Rashid, U. K., Nik Mat, N. K., Ma'rof, R. A., Nasuredin, J., Sanita, F. and Mohamed Isa, M. F. (2012). Entrepreneurial intentions among technical students. American Journal of Economics. *American Journal of Economics*, Special Issue, 73-76.

<https://doi.org/10.5923/j.economics.20120001.17>

Salovey, P. and Mayer, J. D. (1990). Emotional intelligence. *Imagination, Cognition and Personality*, 9(3), 185-211.

<https://doi.org/10.2190/DUGG-P24E-52WK-6CDG>

Schmitt, N. and Pulakos, E. D. (1985). Predicting job satisfaction from life satisfaction: Is there a general satisfaction factor?. *International Journal of Psychology*, 20(2), 155-167.

<https://doi.org/10.1080/00207598508247729>

Sciascia, S. and De Vita, R. (2004). *The development of entrepreneurship research*. Università Carlo Cattaneo.

Siedlecki, K. L., Tucker-Drob, E. M., Oishi, S. and Salthouse, T. A. (2008). Life satisfaction across adulthood: Different determinants at different ages?. *The Journal of Positive Psychology*, 3(3), 153-164.

<https://doi.org/10.1080/17439760701834602>

Silvera, D., Martinussen, M. and Dahl, T. I. (2001). The Tromsø Social Intelligence Scale, a self-report measure of social intelligence. *Scandinavian Journal of Psychology*, 42(4), 313-319.

<https://doi.org/10.1111/1467-9450.00242>

Sousa, L. and Lyubomirsky, S. (2001). Life satisfaction. Encyclopedia of women and gender: Sex similarities and differences and the impact of society on gender Vol. 2, 667-676.

Spatar, H. M. (1995). Zekâ testlerinin serüveni. *Bilim ve Ütopya*, 10(16), 6-9.

Stevenson, B. and Wolfers, J. (2013). Subjective well-being and income: Is there any evidence of satiation?. *American Economic Review*, 103(3), 598-604.

<https://doi.org/10.1257/aer.103.3.598>

Şeşen, H. ve Basım, H. N. (2012). Demografik faktörler ve kişiliğin girişimcilik niyetine etkisi: Spor bilimleri alanında öğrenim gören üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Ege Akademik Bakış*, 12, 21-28.

Thorndike, E. L. (1920). Intelligence and its uses. *Harper's magazine*. 140, 227-235.

Thorndike, R. L. and Stein, S. (1937). An evaluation of the attempts to measure social intelligence. *Psychological Bulletin*, 34(5), 275-285.

<https://doi.org/10.1037/h0053850>

Timuroğlu, M. K. ve Akpunar, E. N. (2017). Duygusal zekânın girişimcilik niyeti üzerine etkisi. *Ataturk University Journal of Economics & Administrative Sciences*, 31(4), 875-894.

Tümkaya, S., Hamarta, E., Deniz, M. E., Çelik, M. ve Aybek, B. (2008). Duygusal zekâ mizah tarzı ve yaşam doyumunu: Üniversite öğretim elemanları üzerine bir araştırma. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(30), 1-18.

Ural, A., ve Kılıç, İ. (2013). *Bilimsel araştırma süreci ve spss ile veri analizi*, 4. Baskı, Detay Yayıncılık.

Uslan, Y. U. (2016). Public employee'job satisfaction, life satisfaction and burnout levels' assessment by some socia-demographic factors Kamu çalışanlarının iş doyumunu, yaşam doyumunu ve tükenmişlik düzeylerinin bazı

- sosyo-demografik unsurlara göre değerlendirilmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(2), 3354-3372.
- Uyguç, N., Arbak, Y., Duygulu, E. ve Çıraklar, N. H. (1998). İş ve yaşam doyumu arasındaki ilişkinin üç temel varsayım altında incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(2), 193-204.
- Hülya, U., Buran, A. Ç. ve Beydilli, E. T. (2017). Sosyal zekânın girişimcilik niyeti üzerindeki etkisi: meslek yüksekokulu öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Siyaset Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(5), 1-13.
<https://doi.org/10.25272/j.2147-7035.2017.5.5.01>
- Veenhoven, R. (1996). The study of life-satisfaction. *Eötvös University Press*, 11-48.
- Veenhoven, R. (2000). The four qualities of life. *Journal of Happiness Studies*, 1(1), 1-39. <https://doi.org/10.1023/A:1010072010360>
- Walker, R. E. and Foley, J. M. (1973). Social intelligence: Its history and measurement. *Psychological Reports*, 33(3), 839-864.
<https://doi.org/10.2466/pr0.1973.33.3.839>
- Wawra, D. (2009). Social intelligence: The key to intercultural communication. *European Journal of English Studies*, 13(2), 163-177.
<https://doi.org/10.1080/13825570902907193>
- Yavuz, K. E. (2001). *Eğitim-öğretimde çoklu teorisi ve uygulamaları*, 3. Baskı, Özel Ceceli Okulları Yayınları.
- Yıldırım, F., Naktiyok, S. ve Kula, M. E. (2016). Tükenmişlik düzeyinin girişimcilik niyeti üzerine etkisi. *İşletme Araştırma Dergisi*, 8, 15-33.
- Yılmaz, G., Keser, A. ve Yorgun, S. (2010). Konaklama işletmelerinde çalışan sendika üyelerinin iş ve yaşam doyumunu belirlemeye yönelik bir alan araştırması. *Paradoks Ekonomi Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 6(1), 87-107.
- Zampetakis, L. A., Kafetsios, K., Bouranta, N., Dewett, T. and Moustakis, V. S. (2009). On the relationship between emotional intelligence and entrepreneurial attitudes and intentions. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 15(6), 595-618.

İ.Bakan-H.Amırlı Girişimcilik Niyeti ve Yaşam Doyumunun...

İnternet Kaynakları

Türk Dil Kurumu. <https://sozluk.gov.tr/>